

DECIZIE

24 iulie 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecătorii

Oleg Sternioală
Svetlana Filincova
Galina Stratulat
Mariana Pitic
Victor Burduh

examinând recursul declarat de Andrei Popovici,
în cauza la cererea creditorului Întreprinderea Cooperatistă de Alimentație Publică „Coopalimentara” a Uniunii Centrale a Cooperativelor de Consum din Republica Moldova cu privire la tragerea la răspundere subsidiară a membrilor organelor de conducere ale Societății cu Răspundere Limitată „Tehnogama”,
împotriva hotărârii din 25 aprilie 2014 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a ț ă:

La 05 august 2013, Întreprinderea Cooperatistă de Alimentație Publică „Coopalimentara” a Uniunii Centrale a Cooperativelor de Consum din Republica Moldova (în continuare ÎCAP „Coopalimentara” a UCCC din RM) a depus cerere introductivă privind intentarea procesului de insolvență în privința Societății cu Răspundere Limitată „Tehnogama” (în continuare SRL „Tehnogama”).

Prin încheierea din 07 august 2013 a Curții de Apel Chișinău s-a admis spre examinare cererea introductivă depusă de ÎCAP „Coopalimentara” a UCCC din RM cu privire la intentarea procesului de insolvență în privința SRL „Tehnogama”.

Prin hotărârea din 07 octombrie 2013 a Curții de Apel Chișinău s-a constatat starea de insolvență a SRL „Tehnogama” și s-a intentat procedura simplificată a falimentului față de SRL „Tehnogama”; în funcția de lichidator al SRL „Tehnogama” s-a desemnat ÎI „Catan Carolina”, deținătoarea certificatului de instruire profesională nr. 13165 din 05 mai 2009; s-au înlăturat membrii organelor de conducere de la gestionarea SRL „Tehnogama” și a masei debitoare, cu destituirea acestora din funcțiile deținute, atribuțiile de administrare și de dispoziție a societății fiind transmise lichidatorului ÎI „Catan Carolina”.

La 11 noiembrie 2013, lichidatorul SRL „Tehnogama”, ÎI „Catan Carolina”, a depus un demers cu privire la tragerea la răspundere subsidiară solicitând tragerea la răspundere patrimonială (materială) nelimitată a membrilor organelor de conducere ale SRL „Tehnogama” pentru perioada de gestiune în care purtau responsabilitate de modul în care activa întreprinderea și gestionau activele acesteia.

În motivarea demersului, lichidatorul a invocat că în baza hotărârii din 24 mai 2012 a Judecătorei Rîșcani, mun. Chișinău, s-a încasat de la SRL „Tehnogama” în beneficiul ÎCAP „Coopalimentara” a UCCC din RM datoria în sumă de 59568, 08 lei și cheltuielile de judecată în mărime de 3788 de lei, în total suma de 63356,08 lei. Conform comunicatului executorului judecătoresc, titlul executoriu a rămas neexecutat, din motivul că debitorul nu dispune de bunuri sau venituri pentru stingerea creanței.

Totodată, a punctat că SRL „Tehnogama” înregistrează o datorie și față de Inspectoratul Fiscal de Stat, Direcția Administrare Fiscală Buiucani în sumă de 4000, 15 lei, care de rând cu creanța față de ÎCAP „Coopalimentara” a UCCC din RM în suma de 63356,08 lei, nu sunt contestate, fiind certe și exigibile. Având în vedere prevederile art. 248, art. 15 al Legii insolvenței, lichidatorul a opinat că de rând cu organele de conducere executive ale debitorului, răspunderea subsidiară o poartă fondatorii întreprinderii de acțiunile/inacțiunile cărora depinde în mod direct comportamentul tuturor părților interesate.

La 02 decembrie 2013, în cadrul ședinței de judecată, lichidatorul SRL „Tehnogama”, ÎI „Catan Carolina”, a prezentat raportul final al lichidatorului SRL „Tehnogama”, solicitând aprobarea bilanțului de lichidare a SRL „Tehnogama” și dispunerea lichidării și radierii SRL „Tehnogama” din Registrul de stat al persoanelor juridice.

La 10 februarie 2014, în cadrul ședinței de judecată, creditorul ÎCAP „Coopalimentara” a UCCC din RM, reprezentată de avocatul Andrian Paladii, a depus cerere și la 11 februarie 2014 o cerere suplimentară, în temeiul art. 248 al Legii insolvenței, solicitând dispunerea ca toate datoriile și cheltuielile procesului de insolvență a SRL „Tehnogama” să fie suportate de membrii organelor de conducere ale SRL „Tehnogama”, precum și de către persoanele care au deținut calitatea de membru al organelor de conducere în ultimele 24 luni, până la intentarea procesului de insolvență, în vederea asigurării datoriilor și a cheltuielilor procesului de insolvență a SRL „Tehnogama”, să fie aplicate măsuri de asigurare a executării acțiunii asupra patrimoniului membrilor organelor de conducere ale SRL „Tehnogama”, precum și a persoanelor care au deținut calitatea de membru al organelor de conducere în ultimele 24 luni, până la intentarea procesului de insolvență.

În motivarea cererilor, reprezentantul creditorului a invocat că, deși, au fost adresate notificări membrilor organelor de conducere ale debitorului, de către administratorul provizoriu prin care s-a comunicat obligația de a transmite documentele financiar contabile și ștampila întreprinderii; au fost efectuate ieșiri la față locului în vederea ridicării documentelor financiar contabile și ștampila întreprinderii; a fost publicată în Monitorul Oficial hotărârea de intentare a procesului de insolvență, prin care s-au adus la cunoștință măsurile de asigurare aplicate, membrii organelor de conducere ale debitorului nu și-au onorat obligația legală prevăzută de art. 25 alin. (5) lit. j) al Legii insolvenței de a transmite informația cu privire la veniturile lui și la bunurile ce îi aparțin cu titlu de proprietate, inclusiv la bunurile ce se află în proprietate comună pe cote- părți, precum și actele ce ar confirma această informație.

La fel, nu au fost prezentate în temeiul art. 83 al Legii insolvenței, informații și explicații ca urmare a admitterii cererii introductive.

Totodată, cu referire la prevederile art. 247, art. 248 alin.(1) ale Legii insolvențabilității, având în vedere toate acțiunile întreprinse de administratorul provizoriu și lichidatorul debitorului, legalitatea cărora a fost confirmată de instanța de insolvențabilitate, reprezentantul creditorului a opinat că la caz ar fi aplicabile prevederile art. 248 alin. (1) lit. e) al Legii insolvențabilității.

De asemenea, în vederea identificării criteriilor suplimentare pentru stabilirea răspunderii membrilor organelor de conducere ale debitorului, s-a referit la normele cu caracter general în materie de răspundere civilă delictuală –art. 1398 alin.(1) Cod civil, temeiul și condițiile generale ale răspunderii delictuale. Astfel, conform prevederilor Codului Civil pentru ca o persoană să fie trasă la răspundere civilă delictuală este necesar întrunirea cumulativă a două condiții și anume: caracterul ilicit, în acest caz referindu-se la prevederile art. 25 alin. (5) lit. j) al Legii insolvențabilității care stabilește obligația membrilor organelor de conducere, de a transmite informația despre situația economico-financiară a debitorului, în cazul nerealizării obligației legale ar fi un comportament contrar legii (ilicit); fapta să fie comisă cu vinovăție.

Reprezentantul creditorului a indicat că membrii organelor de conducere a debitorului nu au informat administratorul provizoriu și lichidatorul referitor la imposibilitatea prezentării actelor și informației solicitate. Membrii organelor de conducere ale debitorului nu au avut anumite temeiuri, plauzibile pentru a presupune că consecințele nefaste vor putea fi evitate și anume imposibilitatea achitării creanțelor și acoperirea cheltuielilor procesului de insolvențabilitate. În opinia sa, sunt întrunite toate condițiile pentru tragerea la răspundere subsidiară a membrilor organelor de conducere ale SRL „Tehnogama” și anume: caracterul ilicit al faptei stabilit prin neîndeplinirea normelor imperative stabilite de legea insolvențabilității; fapta comisă cu vinovăție sub forma neglijenței, prin neprevăderea sau prevederea consecințelor prejudiciabile ale acțiunilor sale ilegale și considerarea în mod ușuratic că consecințele nu vor surveni, sau neprevăderea consecințelor contrar posibilității și obligației de a le prevedea; prejudiciu cauzat sub formă de imposibilitatea de achita creanțele creditorilor și acoperirea cheltuielilor procesului de insolvențabilitate.

La 07 aprilie 2014, în cadrul ședinței de judecată, reprezentantul creditorului ÎCAP „Coopalimentara” a UCCC din RM a indicat despre lipsa temeiurilor de tragere la răspundere subsidiară a lui Anatoli Zavricico (Vol.I, f.d.173).

Prin hotărârea din 25 aprilie 2014 a Curții de Apel Chișinău s-a admis cererea creditorului ÎCAP „Coopalimentara” a UCCC din RM și a lichidatorului SRL „Tehnogama” cu privire la tragerea la răspundere subsidiară a administratorului SRL „Tehnogama”, Andrei Popovici; s-a încasat de la Andrei Popovici în beneficiul debitorului SRL „Tehnogama” contravaloarea creanțelor validate și înscrise în tabelul creanțelor în valoare de 77123,39 de lei și cheltuielile procesului de insolvențabilitate; s-a aplicat sechestru pe bunurile materiale personale și pe mijloacele bănești ce aparțin lui Andrei Popovici.

La 27 mai 2019, Andrei Popovici a declarat recurs împotriva hotărârii din 25 aprilie 2014 a Curții de Apel Chișinău, solicitând repunerea în termenul de contestare a hotărârii, admiterea recursului, casarea hotărârii din 25 aprilie 2014 a Curții de Apel Chișinău, anularea încheierii din 24 mai 2014 a Curții de Apel Chișinău și a încheierii nr. 066-571/14 din 17 iulie 2014 a executorului judecătoresc

cu privire la aplicarea obligației de a nu părăsi teritoriul RM fără permisiunea expresă a instanței de insolvență.

În motivarea recursului s-a invocat că la 01 martie 2012 a înstrăinat lui Oleg Mardar partea socială 100% a SRL „Tehnogama”, care îi aparținea cu drept de proprietate, prin contractul de vânzare-cumpărare nr.866, autentificat notarial și ca urmare a acestei tranzacții Oleg Mardar a obținut statutul de asociat cu 100% al SRL „Tehnogama”, respectiv devenind proprietar cu drepturi depline. Până la înstrăinarea SRL „Tehnogama”, la 28 februarie 2012, contabilul companiei Anatoli Zavricico, prin act de primire-predare a transmis documentația contabilă și formularele de stricta evidență ale SRL „Tehnogama”. Ulterior, prin acte de primire-predare i-a transmis lui Oleg Mardar documentația contabilă și formularele de stricta evidență, cât și bunurile materiale ale SRL „Tehnogama”. Astfel, conform actului de primire-predare au convenit că din momentul semnării acestui act, Oleg Mardar va duce responsabilitatea pentru activitatea anterioară și datoriile istorice atât față de parteneri, cât și față de buget, la fel și responsabilitatea pe viitor pentru activitatea SRL „Tehnogama”, nefiind înaintate anumite pretenții sau obiecții unul față de altul. Obligația de înregistrare a modificărilor la SRL „Tehnogama” în baza contractului de vânzare -cumpărare nr. 866 din 01 martie 2012 la organele de resort îi revenea lui Oleg Mardar, căruia i-au fost transmisă toată documentația și stampila inclusiv.

Recurentul a menționat că la 02 iulie 2012 a plecat la trai permanent în SUA și la 12 mai 2019 a revenit în Moldova, conform mențiunilor în pașaport. La verificarea pașaportului, poliția de frontieră i-a comunicat că are datorii și este anunțat în căutare. La secția de poliție, la data de 13 mai 2019 ora 11:00 i s-a adus la cunoștință precum că executorul judecătoresc prin încheierea nr.2c-193/13 din 25 aprilie 2014 a inițiat procedura de căutare pentru a-și onora obligațiunile prevăzute de Legea insolvenței. A efectuat formalitățile necesare la sectorul de poliție, ulterior s-a deplasat la biroul executorului judecătoresc Liliana Parfentiev, fiindu-i adusă la cunoștință încheierea nr. 066-569/14, emisă în baza titlului executoriu nr. 2c-193/13 din 25 aprilie 2014 privind tragerea la răspundere subsidiară și borderoul de calcul a cheltuielilor de executare pentru procedura de executare nr. 066-569/14. La fel, încheierea din 17 iulie 2014 cu privire la anunțarea în căutare și încheierea din 17 iulie 2014 cu privire la aplicarea obligației de a nu părăsi teritoriul RM fără permisiunea expresă a instanței de insolvență.

În ceea ce privește dezacordul cu hotărârea contestată recurentul a precizat că executorul judecătoresc la 31 iulie 2013 a restituit fără executare titlul executoriu privind datoria SRL „Tehnogama” față de ÎCAP „Coopalimentara” a UCCC din RM, din motiv ca debitorul nu dispune de bunuri și venituri pentru a stinge datoria de 63356,08 lei. Respectiv la data vânzării, 01 martie 2012, SRL „Tehnogama” dispunea de suficiente bunuri materiale care ar fi acoperit datoria dată, conform actului de primire-predare întocmit la vânzarea societății. La fel, au fost aplicate și măsuri de asigurare în cadrul procesului intentat la cererea de chemare în judecată a ÎCAP „Coopalimentara” a UCCC din RM către SRL „Tehnogama” cu privire la încasarea datoriei pentru locațiune. Or, hotărârea judecătorească a fost emisă la 24 mai 2012, însă nu s-a executat mai mult de un an, deși, erau măsuri de asigurare aplicate.

Recurentul a afirmat că la 05 august 2013, ÎCAP „Coopalimentara” a UCCC din RM a depus cerere introductivă privind intentarea procesului de insolvență

față de SRL „Tehnogama”. Adresa juridică a SRL „Tehnogama”, conform extrasului din Registrul de stat al persoanelor juridice nr. 17773 din 24 iulie 2013 este mun. Chișinău, xxxxx, dar notificarea prealabilă ÎCAP „Coopalimentara” a UCCC din RM a fost transmisă la adresa mun. Chișinău, str. xxxxx, fiind adresa sa de domiciliu, însă era plecat din țară încă la data de 02 iulie 2012. Respectiv, nu a fost recepționată și a fost restituită la data de 05 aprilie 2013.

Totodată, a declarat că atât din actul de predare -primire din 01 martie 2012, cât și din rapoartele prezentate la dosar de către lichidatorul Carolina Catan, se distinge faptul că SRL „Tehnogama” nu era o companie fără activitate sau fără bunuri materiale, la data vânzării, respectiv era în capacitate financiară de achita datoria. La data audierii contabilului SRL „Tehnogama”, ultimul a declarat că la momentul eliberării din funcție -28 februarie 2012, firma dispunea de bunuri materiale. Ca temei a răspunderii subsidiare a fost invocat art. 248 alin. (1) lit.e) al Legii insolvenței, în redacția la momentul depunerii cererii, -ținerea unei contabilități fictive sau contrare prevederilor legii, precum și contribuirea la dispariția documentelor contabile, a documentelor de constituire și a ștampilei, însă din actul de primire -predare din 01 martie 2012 este evident că aceste acte au fost transmise cumpărătorului Oleg Mardar, care cu rea credință nu a efectuat modificările la Camera Înregistrării de Stat, unde în continuare figurează ca administrator. Mai mult, răspunsul nr.35/7-4-590 din 10 februarie 2014 a Departamentului poliției de frontiera, atestă că în perioada 07 august 2013- 06 februarie 2014 nu s-a înregistrat traversarea frontierei, care suplimentar confirmă aflarea în afara țării pentru perioada 02 iulie 2012 -13 mai 2019 și nu a cunoscut despre intentarea procedurii de insolvență față de SRL „Tehnogama” care, de fapt, nici nu-i aparținea.

La fel, a precizat că din procesele-verbale ale ședințelor de judecată în cauza dată se constată că nu a fost prezent niciodată și probe care ar confirma faptul recepționării de către el a citațiilor, nu sunt. Despre publicațiile și citațiile din Monitorul Oficial, de asemenea, nu a cunoscut, din simplu motiv că plecând la trai permanent în SUA, a înstrăinat notarial SRL „Tehnogama” cu bunuri materiale în sumă de 2560423,07 lei lui Oleg Mardar. În opinia sa, Oleg Mardar intenționat și cu rea-credință, deoarece cunoștea despre plecarea sa la trai permanent în SUA a adus o companie prosperă la situația de faliment, ceea ce se confirmă și prin faptul că odată cu cumpărarea SRL „Tehnogama” nu a efectuat modificările obligatorii la Camera Înregistrării de Stat, deși, și-a asumat această obligațiune.

În cadrul ședinței de judecată din 07 aprilie 2014, reprezentantul creditorului ÎCAP „Coopalimentara” a UCCC din RM și-a retras pretențiile față de contabilul SRL „Tehnogama”, Anatoli Zavricico, precum nu sunt temeiuri de tragere la răspundere subsidiară, deși, anume el a fost contabilul și el a fost cel cu care au transmis împreună toate actele contabile și ștampila cumpărătorului Oleg Mardar. Anume el a cunoscut despre vânzarea SRL „Tehnogama” lui Oleg Mardar, cât și faptul că este plecat cu traiul permanent în SUA și avea obligațiunea să comunice instanței unde sunt documentele contabile și ștampila, însă nu a comunicat instanței și tănuirea acestei informații a dus la tragerea la răspundere a sa, pe care o consideră ilegală.

Având în vedere termenul de 15 zile de contestare conform art.8 alin. (1) al Legii insolvenței, precum și că în temeiul art. 67 Cod de executare, actele

executorului judecătoresc se trimit destinatarului prin poștă, cu scrisoare recomandată și cu aviz de primire, sau prin orice alt mijloc care să asigure transmiterea textului cuprins în act și confirmarea primirii lui (telegramă, fax, email etc.) ori se înmânează personal destinatarului ori altor persoane indicate la alin. (2) de către executorul judecătoresc din oficiu sau la cererea părții interesate, iar în conformitate cu art. 432 alin. (1), alin. (3) lit. b) Cod de procedură civilă normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care cauza a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată, temei specific speței, înaintează prezentul recurs, cu solicitarea de a fi repus în termen în baza art. 116 Cod de procedură civilă, pornind de la faptul că s-a aflat peste hotarele țării și nu a cunoscut despre intentarea procesului de insolvență și tragerea sa la răspundere subsidiară.

Conform art.8 alin.(1) al Legii insolvenței nr.149 din 29 iunie 2012, hotărârile și încheierile instanței de insolvență pot fi atacate cu recurs în termen de 15 zile calendaristice din data pronunțării și numai în cazurile prevăzute expres de prezenta lege.

Instanța de insolvență a adoptat hotărârea contestată la data de 25 aprilie 2014, iar recurentul a declarat recurs la 27 mai 2019.

Totodată, prin recursul declarat, recurentul a solicitat, în temeiul art.116 Cod de procedură civilă, repunerea în termenul de declarare a recursului, anexând în acest sens copia pașaportului Republicii Moldova ce atestă ieșirea lui Andrei Popovici din țară la 02 iulie 2012 și intrarea în țară la 12 mai 2019, conform pașaportului SUA (Vol.I, f.d.254-258).

În conformitate cu art. 116 alin. (1), (3) Cod de procedură civilă, persoanele care, din motive întemeiate, au omis termenul de îndeplinire a unui act de procedură pot fi repuse în termen de către instanță. La cererea de repunere în termen se anexează probele ce dovedesc imposibilitatea îndeplinirii actului. Totodată, trebuie efectuat actul de procedură care nu a fost îndeplinit în termen (să fie depusă cererea, să fie prezentate documentele respective etc.).

Din textul recursului se identifică că la 13 mai 2019, la prezentarea recurentului la biroul executorului judecătoresc Liliana Parfentiev, i-au fost aduse la cunoștință actele executorului judecătoresc emise în cadrul procedurii de executare, inclusiv în baza titlului executoriu nr. 2c-193/13 din 25 aprilie 2014, eliberat de Curtea de Apel Chișinău în baza hotărârii cu privire la tragerea la răspundere subsidiară.

În acest sens, Colegiul apreciază ca fiind relevant și comunicatul informativ a executorului judecătoresc Liliana Parfentiev datat cu 13 mai 2019 în procedurile de executare nr. 066-569/14, 066-570/14, 066-571/14, care indică despre faptul că la 13 mai 2019 Andrei Popovici s-a prezentat la biroul său, cu pașaportul cetățeanului SUA (Vol.I, f.d.218).

Pornind de la circumstanțele reliefate anterior, precum și faptul că copiile pașapoartelor pe numele lui Andrei Popovici confirmă ieșirea acestuia din Republica Moldova la 02 iulie 2012 și revenirea în țară la 12 mai 2019, precum și faptul că despre existența hotărârii instanței de insolvență a aflat la 13 mai 2019 (Vol.I, f.d.254-258), Colegiul consideră necesară repunerea în termenul de declarare a recursului.

În conformitate cu art. 444 Cod de procedură civilă, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Studiind materialele dosarului prin prisma argumentelor invocate în recurs, în raport cu normele de drept, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție va admite recursul declarat de Andrei Popovici și va casa hotărârea contestată, cu trimiterea cauzei la rejudecare în instanța de insolvabilitate, din următoarele motive.

În conformitate cu art. 445 alin.(1) lit. c) Cod de procedură civilă, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze integral decizia instanței de apel și să trimită cauza spre rejudecare în instanța de apel o singură dată dacă eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Conform art. 1 alin.(4) al Legii insolvabilității nr. 149 din 29 iunie 2012, procesul de insolvabilitate se desfășoară în conformitate cu prevederile Codului de procedură civilă și cu cele ale prezentei legi.

Art. 432 alin. (1) Cod de procedură civilă prevede că părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatul (3) al aceluiași articol stipulează că se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care: b) cauza a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată.

În conformitate cu art. 432 alin.(4) Cod de procedură civilă, Săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin.(3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Conform art. 247 alin. (1), (2) al Legii insolvabilității, în sensul prezentei legi, membri ai organelor de conducere ale debitorului pot fi: debitorul persoană fizică ce desfășoară activitate individuală de întreprinzător, fondatorul întreprinderii individuale sau al gospodăriei țărănești (de fermier), administratorii societăților comerciale, membrii organelor executive, membrii consiliilor de supraveghere (de observatori), lichidatorii și membrii comisiilor de lichidare, contabilii. Prevederile alin.(1) se aplică persoanelor care dețineau funcțiile respective la data intentării procesului de insolvabilitate, precum și celor care au deținut aceste funcții pe parcursul ultimelor 24 de luni anterioare intentării procesului.

Materialele cauzei denotă că prin hotărârea din 25 aprilie 2014 a Curții de Apel Chișinău s-a admis cererea creditorului ÎCAP „Coopalimentara” a UCCC din RM și a lichidatorului SRL „Tehnogama” cu privire la tragerea la răspundere subsidiară a administratorului SRL „Tehnogama”, Andrei Popovici; s-a încasat de la Andrei Popovici în beneficiul debitorului SRL „Tehnogama” contravaloarea creanțelor validate și înscrise în tabelul creanțelor în valoare de 77123,39 de lei și cheltuielile procesului de insolvabilitate; s-a aplicat sechestru pe bunurile materiale personale și pe mijloacele bănești ce aparțin lui Andrei Popovici (Vol.I, f.d.180-185).

Aici Colegiul relevă că în cererile depuse privind tragerea la răspundere subsidiară, în special de către reprezentantul creditorului, s-a indicat art. 248 alin. (1) lit.e) al Legii insolvabilității, ca fiind unul din temeiurile de drept în motivarea cererii de tragere la răspundere subsidiară reglementate de art. 248 alin. (1) al Legii

insolvabilității, de altfel, acest temei de drept a fost invocat și de instanța de insolabilitate.

Conform art. 248 alin. (1) al Legii insolabilității nr. 149 din 29 iunie 2012, în redacția în vigoare la dat soluționării cererilor și pronunțării hotărârii, dacă în cadrul procesului sunt identificate persoane cărora le-ar fi imputabilă apariția stării de insolabilitate a debitorului, la cererea administratorului insolabilității/lichidatorului instanța de insolabilitate poate dispune ca o parte din datoriile debitorului insolabil să fie suportate de membrii organelor lui de conducere și/sau de supraveghere, precum și de orice altă persoană, care i-au cauzat insolabilitatea prin una dintre următoarele acțiuni: e) ținerea unei contabilități fictive sau contrare prevederilor legii, precum și contribuirea la dispariția documentelor contabile, a documentelor de constituire și a ștampilei.

Totodată, Colegiul precizează că prin cererile formulate de către lichidatorul SRL „Tehnogama” și creditorul ÎCAP „Coopalimentara” a UCCC din RM, s-a solicitat tragerea la răspundere subsidiară a membrilor organelor de conducere ale SRL „Tehnogama”, iar în privința contabilului-șef Anatoli Zavricico, reprezentantul creditorului și-a retras pretențiile în cadrul ședinței de judecată (Vol.I, f.d.173), fiind înaintate doar față de Andrei Popovici, administratorul SRL „Tehnogama”.

Or, conform extrasului din Registrul de stat al persoanelor juridice nr. 17773 din 24 iulie 2013, Andrei Popovici figura în funcția de administrator al SRL „Tehnogama”, totodată fiind asociat cu 100 % (Vol.I, f.d.10).

Totodată, Colegiul accentuează că examinarea cauzei privind tragerea la răspundere subsidiară a lui Andrei Popovici, care figura în funcția de administrator al SRL „Tehnogama”, s-a realizat în lipsa sa. Or, în final prin hotărârea contestată, contravaloarea creanțelor validate și înscrise în tabelul creanțelor în valoare de 77123,39 de lei și cheltuielile procesului de insolabilitate, s-au pus pe seama lui Andrei Popovici.

Conform art. 6 alin. (1), (2) al Legii insolabilității nr.149 din 29 iunie 2012, citarea participanților la proces se efectuează de către instanța de insolabilitate din oficiu. În procedurile contencioase reglementate de prezenta lege vor fi citate în calitate de părți numai persoanele ale căror drepturi sau interese sunt supuse spre soluționare instanței de insolabilitate în condiții de contradictorialitate. În celelalte cazuri, se aplică dispozițiile din Codul de procedură civilă referitoare la procedura necontencioasă în măsura în care nu contravin unor dispoziții expres prevăzute de prezenta lege.

Alineatele (3) și (4) ale aceluiași articol statuează că notificarea și înștiințarea, cu excepția cazului în care sarcina notificării și a înștiințării aparține unor alte organe care aplică procedura, precum și convocările prevăzute de prezenta lege cad în sarcina administratorului provizoriu sau administratorului insolabilității, sau a lichidatorului, după caz. Notificările și înștiințările se fac prin scrisori recomandate, iar în cazurile expres prevăzute de prezenta lege și prin publicare în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

Din textul art. 6 alin. (5) al Legii insolabilității, se distinge că înștiințarea și notificarea conform alin.(4) se consideră efectuată după expirarea a 3 zile lucrătoare de la publicare.

În conformitate cu art. 102 alin. (1), (3) Cod de procedură civilă, în redacția în vigoare la data examinării cererilor cu privire la tragerea la răspundere subsidiară,

instanța înștiințează prin citație participanții la proces, martorii, experții, specialiștii și interpreții privitor la locul, data și ora ședinței de judecată sau la locul, data și ora efectuării unor acte de procedură. Citațiile și înștiințările se înmânează participanților la proces, martorilor, experților, specialiștilor, interpreților astfel încât aceștia să se poată pregăti de proces și să se prezinte la timp în fața instanței.

Art. 105 alin. (1) Cod de procedură civilă, în redacția în vigoare la data examinării cererilor cu privire la tragerea la răspundere subsidiară, stipulează că Citația și înștiințarea se trimit prin scrisoare recomandată cu aviz de primire sau prin persoana împuternicită de judecată. Data înmânării citației sau înștiințării se înscrie pe citație sau înștiințare în partea care se înmânează destinatarului, precum și pe cotor, care se restituie instanței.

În continuare, pornind de la textul prevederilor legale amintite anterior, la caz, având în vedere problema pusă spre examinare, Colegiul conchide că examinarea cauzei în lipsa recurentului Andrei Popovici constituie o încălcare a normelor de drept procedural, ceea ce atrage încălcarea dreptului la un proces echitabil și în consecință a drepturilor și intereselor recurentului. Or, recurentul nu a avut posibilitatea de a prezenta probe și alte date importante pentru soluționarea cauzei, precum și de a înainta obiecții și a da explicații.

În această ordine de idei, Colegiul reține că de către instanța de insolvabilitate s-a efectuat citarea lui Andrei Popovici pentru ședințele de judecată privind examinarea cauzei cu privire la tragerea la răspundere subsidiară, stabilite pentru data de 13 ianuarie 2014 ora 10:30, pentru data de 07 aprilie 2014 ora 10:00, pentru data de 25 aprilie 2014 ora 12:00, inclusiv prin citarea publică a lui Andrei Popovici și publicarea citației în Monitorul Oficial (Vol.I, f.d.53, 127, 169, 172, 176).

Aici este de remarcat că citația pentru data de 13 ianuarie 2014 ora 10:30 a fost expediată lui Andrei Popovici prin intermediul poștei, cu indicarea „SRL „Tehogama”, Andrei Popivici” și adresa „str. xxxxxx” (Vol.I, f.d.53) și a fost restituită expeditorului cu mențiunea „a expirat termenul de păstrare” (Vol.I, f.d.64-65).

Totodată, la citația expedită pentru data de 07 aprilie 2014 ora 10:00 pe numele lui Andrei Popovici la adresa de domiciliu din Republica Moldova, conform datelor ÎS „CRIS „Registru” din 28 martie 2014 (Vol.I, f.d.170), din xxxxx, nu a parvenit nici un răspuns.

În conformitate cu art. 108 alin. (1) Cod de procedură civilă, în redacția în vigoare la data examinării cauzei, dacă locul de aflare a pârâtului nu este cunoscut și reclamantul dă asigurări că, deși, a făcut tot posibilul, nu a reușit să afle domiciliul acestuia, președintele instanței dispune citarea acestuia prin publicitate. Publicarea în presă se consideră citare legală.

Or, în sensul dispoziției legale enunțate, citarea părții prin publicitate se realizează după ce s-a efectuat tot posibilul întru aflarea domiciliului. Respectiv Colegiul menționează că instanța de insolvabilitate, având în vedere circumstanțele existente la moment, pripit a dispus citarea publică a lui Andrei Popovici, în situația în care legiuitorul a stabilit exhaustiv că citarea publică se efectuează dacă locul de aflare a pârâtului nu este cunoscut și reclamantul dă asigurări că deși a făcut tot posibilul, nu a reușit să afle domiciliul acestuia, iar, la caz, un răspuns la citația expedită la adresa de domiciliu din xxxxx, nu a parvenit.

Pornind de la faptul că la momentul examinării cauzei instanța de insolvență nu ar fi cunoscut despre plecarea lui Andrei Popovici cu traiul în SUA, precum și că normele de drept procedural stabilesc expres modalitatea de efectuare a citațiilor, inclusiv publice, inițial urma a fi primită o confirmare de reclamare/nereclamare sau, după caz, de expirare a termenului de păstrare la citația expediată la adresa de domiciliu a lui Andrei Popovici din Republica Moldova și ulterior dispusă citarea publică, dacă s-ar fi confirmat că nu ar fi domiciliul lui Andrei Popovici sau nu este cunoscut locul de aflare a lui Andrei Popovici.

Deși, de către instanța de insolvență s-a efectuat citarea lui Andrei Popovici, luându-se în considerare prevederile legale ce dictează realizarea acestor înștiințări, cu toate că de la domiciliul lui Andrei Popovici din Republica Moldova nu a parvenit nici o confirmare de recepționare/nerecepționare, Colegiul evidențiază că circumstanțele inserate în recurs și copiile pașapoartelor cetățeanului RM și a cetățeanului SUA pe numele lui Andrei Popovici, confirmă ieșirea din Republica Moldova a lui Andrei Popovici la 02 iulie 2012 și revenirea în țară la 12 mai 2019 (Vol.I, f.d.254-258). Astfel, la examinarea cauzei, recurentul nu se afla în țară.

La fel, Colegiul consideră oportun de a evoca și răspunsul Departamentului Poliției de Frontieră nr. 35/7-4-590 din 10 februarie 2014, conform căruia se atestă că în perioada 07 august 2013-06 februarie 2014 nu au fost fixate anumite traversări de frontieră de către Andrei Popovici (Vol.I, f.d.80).

În contextul dat, Colegiul reține ca fiind întemeiate argumentele recurentului precum că nu a cunoscut despre intentarea procesului de insolvență și despre examinarea cererilor cu privire la tragerea la răspundere subsidiară a sa, ca fiind administrator al SRL „Tehogama”.

Aserțiunea recurentului referitor la expedierea notificării prealabile la o altă adresă, decât adresa juridică a SRL „Tehogama”, Colegiul o apreciază ca fiind relevantă speței, având în vedere că extrasul din Registrul de stat al persoanelor juridice atestă că sediul SRL „Tehogama” este mun.Chișinău, str. xxxxx (Vol.I, f.d.10), însă notificarea prealabilă este expediată de către ÎCAP „Coopalimentara” a UCCC din RM la adresa din mun.Chișinău, str. xxxxxx, remisă adresatului la 05 aprilie 2013 în legătură cu expirarea termenului de păstrare (Vol.I, f.d.4-4verso).

Cererea introductivă cu privire la intentarea procesului de insolvență a fost depusă de către ÎCAP „Coopalimentara” a UCCC din RM la 05 august 2013 (Vol.I, f.d.3-4)

Deși, la caz se contestă hotărârea privind tragerea la răspundere subsidiară a lui Andrei Popovici și nu intentarea procesului de insolvență, Colegiul accentuează că circumstanțele redată confirmă poziția recurentului precum că nu a cunoscut de înșuși faptul intentării procesului de insolvență, deoarece se afla în afara țării.

Subsidiar, Colegiul notează că recurentul pretinde înstrăinarea părții sociale de 100 % deținută în SRL „Tehogama” în baza contractului de vânzare-cumpărare din 01 martie 2012, încheiat între Andrei Popovici, în calitate de vânzător și Oleg Mardar, în calitate de cumpărător, autentificat notarial (Vol.I, f.d.249-252).

Concomitent, recurentul s-a referit și la actele de primire-predare datate cu 29 februarie 2012 a bunurilor materiale și actelor contabile și a formularelor de strictă evidență, întocmite și contrasemnate de către Andrei Popovici și Oleg Mardar, în baza cărora au constatat lipsa obiecțiilor și pretențiilor unul față de altul, precum și că responsabilitatea pentru activitatea anterioară a societății și datoriile istorice față

de parteneri și față de bugetul de stat, precum și pentru activitatea ulterioară a societății, este pusă pe seama lui Oleg Mardar (Vol.I, f.d.232-248).

Or, recurentul cu referire la aceste înscrisuri/probe susține că, de fapt, nu mai este administratorul SRL „Tehnogama”, având în vedere că la 02 iulie 2012 a plecat în SUA cu traiul.

În corolar, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție conchide că examinarea cauzei în lipsa lui Andrei Popovici nu constituie decât o încălcare a dreptului la un proces echitabil prevăzut de art. 6 § 1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale.

De altfel, în jurisprudența CtEDO, principiul egalității armelor semnifică tratarea egală a părților pe toată durata desfășurării procedurii în fața unui tribunal, fără ca una din ele să fie avantajată în raport cu cealaltă parte din proces. Acest principiu este unul din elementele noțiunii mai largi de proces echitabil ce impune fiecărei părți să i se ofere posibilitatea rezonabilă de a-și susține cauza sa în condiții care să nu o plaseze într-o situație de net dezavantaj în raport cu adversarul ei (cauza Ankerl contra Suediei, hotărârea din 18 februarie 1997; cauza Niderost - Huler contra Suediei, hotărârea 1997-I/24 noiembrie 1997).

Din considerentele menționate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție conchide că lacunele indicate supra, nu pot fi înlăturate în ordine de recurs, motiv pentru care recursul declarat împotriva hotărârii instanței de insolvabilitate va fi admis cu casarea hotărârii contestate și trimiterea cauzei spre rejudecare în instanța de insolvabilitate, cu respectarea principiilor ce guvernează litigiul în cauză.

La rejudecarea cauzei, instanța de insolvabilitate, reexaminând cauza, urmează să emită o hotărâre legală și întemeiată, respectând dreptul garantat al părților la un proces echitabil.

Cu referire la recursul declarat de Andrei Popovici în partea contestării încheierii din 24 mai 2014 a Curții de Apel Chișinău cu privire la aplicarea administratorului SRL „Tehnogama”, Andrei Popovici, a obligației de a nu părăsi teritoriul RM fără permisiunea expresă a instanței de insolvabilitate, Colegiul notează că în privința încheierii din 24 mai 2014 a Curții de Apel Chișinău a fost înregistrat la 27 mai 2019 un recurs separat din numele recurentului Andrei Popovici (Vol.I, f.d.265-271), care va fi examinat separat conform normelor de drept pertinente speței.

Cu referire la recursul declarat de Andrei Popovici în partea contestării încheierii nr. 066-571/14 din 17 iulie 2014 a executorului judecătoresc Liliana Parfentiev cu privire la aplicarea administratorului SRL „Tehnogama”, Andrei Popovici, a obligației de a nu părăsi teritoriul RM fără permisiunea expresă a instanței de insolvabilitate (Vol.I, f.d.260), Colegiul menționează că modalitatea și termenul de contestare a actelor executorului judecătoresc este reglementată de Codul de Executare și se realizează în procedură separată.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c) Cod de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se admite recursul declarat de Andrei Popovici.

Se casează hotărârea din 25 aprilie 2014 a Curții de Apel Chișinău, în cauza la cererea creditorului Întreprinderea Cooperatistă de Alimentație Publică „Coopalimentara” a Uniunii Centrale a Cooperativelor de Consum din Republica Moldova cu privire la tragerea la răspundere subsidiară a membrilor organelor de conducere ale Societății cu Răspundere Limitată „Tehnogama”, cu trimiterea cauzei la rejudecare în instanța de insolvabilitate, Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecată.

Decizia nu se supune niciunei căi de atac.

Președintele ședinței,
judecătorul

Oleg Sternioală

Judecătorii

Svetlana Filincova

Galina Stratulat

Mariana Pitic

Victor Burduh